

Ministerie van Algemene Zaken
De heer mr. I.W. Opstelten, informateur
Postbus 20001
2500 EA S GRAVENHAGE

Referentie: 10/00693

Contactpersoon: mw. A. van Beek

Betreft: **Sociaal bezuinigen mèt Welzijn** / *Zuiniger en beter, meer met minder*

Utrecht, 5 augustus 2010

Geachte heer Opstelten,

Het nieuwe Kabinet zal ook betaalbare zorg moeten realiseren, en deelname aan werk zoveel mogelijk willen bevorderen. Daarom moet het Kabinet topprioriteit geven aan **Welzijn Nieuwe Stijl**. Dat doet de branche zelf ook.

Rijk en gemeenten moeten een veilige samenleving creëren. Met zo min mogelijk criminaliteit en schooluitval, zonder overlast van hangjongeren, dak- en thuislozen of burens met psychische problemen. Via de Wmo zijn gemeenten verplicht burgers te helpen bij het zelfstandig deelnemen aan de maatschappij. Het Rijk zal bij overdracht van taken, zoals AWBZ en jeugdzorg, zorg moeten dragen voor efficiënte structuren met voldoende prikkels voor preventie en vroeghulp.

Welzijn Nieuwe Stijl is outreachend, benut de Eigen Kracht van burgers en investeert in vrijwilligerswerk. Gemeenten die Welzijn Nieuwe Stijl en de Wmo-doelen samen met hun welzijnsorganisaties goed oppakken (Wmo!), leveren besparingen op in jeugdzorg en de AWBZ.

Jonge generaties hebben het recht op een goede opvoeding om hun talenten te ontwikkelen. Wij hebben de handen aan het bed, de inzet in de buurt en participerende belastingbetalers straks hard nodig. Welzijn Nieuwe Stijl benut zoveel mogelijk de eigen kracht van mensen. Zo voorkom je maatschappelijke uitval en investeer je in de burger van de toekomst.

Ouderen kunnen zelfstandig blijven wonen door welzijnsvoorzieningen en voorkomt duurdere zorg. Welzijn stimuleert ouderen om mee te blijven doen, bijvoorbeeld in vrijwilligerswerk.

Bezuinigen moet, maar voorkom dat bezuinigen asociaal snijden wordt. Welzijn en preventie kunnen de **AWBZ** deels vervangen. Op voorwaarde dat er lokaal op welzijn zelf dan niet bezuinigd wordt. Eén tandwiel wegbezuinigen stopt de hele machine. Investeren in structurele voorzieningen ter voorkoming van maatschappelijke uitval is dus een voorwaarde. Snijden in kwaliteit en kwantiteit van welzijn werkt averechts.

Inzet op welzijn en preventie, spaart kosten, ook in de toekomst. Voorkomen is nu eenmaal goedkoper dan genezen. Een goede professional die de kracht van die burgers en hun netwerken mobiliseert, is goud waard, maar kost ook wat. Dat is de verantwoordelijkheid van gemeenten, provincies en landelijke politiek. Die bestuurslagen moeten samen voorkomen dat er door bezuinigingen gaten vallen in het preventieve vangnet.

Regeerakkoord

Brancheorganisatie MOgroep Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening beveelt aan de volgende voorstellen in het regeerakkoord op te nemen:

1. Burgers moeten kunnen rekenen op efficiënte professionele ondersteuning voor het inzetten van hun eigen kracht en sociale netwerk bij het oplossen van hun problemen.
 2. Het Kabinet maakt van Welzijn Nieuwe Stijl een topprioriteit.
 3. Het kabinet streeft naar een offensief bestuursakkoord waarin de drie overheidslagen zich inspannen voor de lokale preventieve ondersteuningsstructuur die gebaseerd is op het leidende principe van Welzijn Nieuwe Stijl.
- *De wijkaanpak van achterstandswijken werkt • Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) voorkomt aantoonbaar taal- en gedragsachterstanden • Het tijdelijk huisverbod blijkt effectief, de geweldsspiraal wordt stopgezet • Door vroegsignalering en snel ingrijpen voorkom je erger huiselijk geweld en nog grotere schade en hogere kosten • Schoolmaatschappelijk werk en jongerenwerk voorkomen schooluitval en overlast in buurten • Mensen toeleiden naar werk en zelfredzaamheid bevorderen, gebeurt in begeleide leerwerktrajecten en via vrijwilligerswerk • Tussen 2006 en 2010 kregen 10.000 daklozen in de G4 een hulpverleningstraject met sterk afgenomen overlast (tot meer dan 65%) tot gevolg. Buitenslapers zijn er nog nauwelijks • Integrale armoedeaanpak voorkomt ook sociale uitsluiting, huiselijk geweld en kindermishandeling, criminaliteit en dure schuldsanering. Dat geeft ruimte voor meer blauw op straat en voorkomt dure zorg.*

Met vriendelijke groet,

Mw. A.N. van Beek
branchedirecteur MOgroep Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening

Deze brief is ook gestuurd naar de fractievoorzitters van VVD, CDA en PVV.

Bijlage voorbeelden en Factsheet

Besparing op jeugdzorg

Maatschappelijk werk, bijvoorbeeld in het netwerk huiselijk geweld stimuleert de Eigen Kracht aanpak. De professional mobiliseert samen met het gezin het eigen netwerk, ze maken een plan van aanpak. Familie en bekenden bieden hulp. De resultaten zijn veelbelovend. Maatschappelijk werk in het CJG biedt snelle vroeghulp aan multiprobleem gezinnen.

Besparen op AWBZ

Zo lang mogelijk je kennis, kunde en levenservaring inzetten is de beste manier is om gezond en vitaal ouder te worden. De Zilveren Kracht centrale helpt bijvoorbeeld oudere inwoners van Leiden en Oegstgeest goede ideeën om te zetten in initiatieven of projecten.

Maatschappelijke dienstverlening levert op

Groningen berekende de opbrengst van schuldhulpverlening: 12 euro per inwoner aan schuldhulpverleningskosten levert 20 euro op aan niet gemaakte kosten voor huisuitzetting, maatschappelijke opvang, uitval, ziekte. Landelijk vertaald zou dat jaarlijks gaan om minstens 330 miljoen euro (Volkskredietbank Noordoost Groningen).

Besparen door voorkomen maatschappelijke uitval

Eén jongere behoeden voor maatschappelijk uitval door tijdige signalering en hulp, bespaart de gemeenschap 1,8 miljoen euro. Jongerenwerkers en schoolmaatschappelijk werkers dragen daaraan bij.

Opbrengst door vrijwilligerswerk

De economische waarde van het vrijwilligerswerk was in 2005 ruim acht miljard euro (vierhonderdduizend onbetaalde voltijdbanen op minimumloonbasis). In de welzijnsorganisaties zijn zo'n 250.000 vrijwilligers actief.

- Er zijn bijna 4 miljoen kinderen en jongeren van 4-23 in Nederland
- 343.000 kinderen groeien op in gezinnen onder de armoedegrens (2009)
- 710.359 kinderen groeien op in een eenoudergezin (1 januari 2008).
- 107.200 kinderen en jongeren tussen de 0 en 17 jaar worden jaarlijks mishandeld.
- In 2009 werd 2107 keer een tijdelijk huisverbod opgelegd
- 15-17% van de 10-jarigen is te dik; welzijn organiseert sport en advies
- 273.000 kinderen worden sociaal uitgesloten
- 48.800 jongeren stopten in 2008 met hun opleiding.
- 65.198 jongeren verschenen in 2008 voor de rechtbank;
- De vraag naar opvoedondersteuning stijgt.
- 107 organisaties voor maatschappelijk werk hielpen 312.000 mensen met psychosociale problemen. 89% van de geholpenen kan daarna zelf verder.
- Welzijn Ouderen bereikt 95 % geïsoleerd levende ouderen met meervoudige problematiek.
- 80 % van de klanten van welzijn ouderen is 75+
- Welzijn ouderen werkt met 3-10 x zoveel formatie vrijwilligers dan formatie betaalde krachten Met al haar diensten ontlast w.o. altijd mantelzorgers, als die aanwezig zijn.
- W.o. komt bij een grote groep kwetsbare ouderen thuis, waar géén thuiszorg en géén mantelzorgers aanwezig zijn (33 %)
- Welzijn bezoekt alle 75+ers: 20-40 % heeft uitgebreid vervolghulp.
- Elke bezuiniging stopt hulp aan ouderen, stuurt vrijwilligers weg, belast mantelzorgers extra.
- wachtlijsten bij maatschappelijk werk en schuldhulpverlening groeien
- In 2009 gingen bijna 800.000 kinderen naar 8000 peuterspeelzalen en kinderdagverblijven
- 40.000 doelgroeppeuters volgden VVE-trajecten (2009 - 60% van de totale doelgroep)
- Er is 1 fulltime jongerenwerker voor 570 jongeren; 1 jeugdwerker op 2750 kinderen.
- Politie en gemeente zijn de belangrijkste samenwerkingspartner van het jongerenwerk.
- Er zijn 6000 zwerfjongeren.

Bronnen o.a.:

- SCP-publicatie Sociale uitsluiting bij kinderen: omvang en achtergronden, april 2010
- Briefadvies Sociaal bezuinigen, Rmo, januari 2010
- Kinderen in Tel. Databoek 2010
- Monitor Stedelijk Kompas 2009. Plan van aanpak maatschappelijke opvang in 39 centrumgemeenten. Trimbos-instituut, 2010.